

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

BENIZELOY 55, 65403 KABAΛA
ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505
E-mail: geoteeam@otenet.gr
Web site: www.geotee-anmak.gr
Πληροφορίες: Αμπελίδης Θεόδωρος

Καβάλα, 08-06-2017

Αρ. Πρωτ. 299

Προς: -κ. Κυριαζίδη Δημήτριο – Βουλευτή Δράμας
-Περιφέρεια Α.Μ.Θ.
-Π.Ε. Δράμας

Κοιν.: Παρακαλούμε να κοινοποιηθεί στους παραβρισκόμενους στη σύσκεψη της 12/6/2017

Θέμα: «Κατάθεση άτυπου υπομνήματος με τις απόψεις του Παραρτήματος μας για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα του αναπτυξιακού δίπολου Καβάλας - Δράμας, ενόψει σχετικής σύσκεψης»

ΣΧΕΤ.: Υπ. αριθμ. πρωτ. 1541/02-06-2017 πρόσκληση του Βουλευτή Δράμας κ. Δημήτρη Κυριαζίδη σε σύσκεψη για αναπτυξιακά ζητήματα της Δράμας

Το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας είναι ο θεσμοθετημένος σύμβουλος της πολιτείας σε θέματα πρωτογενούς παραγωγής και προστασίας περιβάλλοντος (Ν. 1474/1984). Το δε παράρτημα Ανατολικής Μακεδονίας με χώρο ευθύνης τους νομούς Δράμας, Καβάλας και Ξερρών εκπροσωπεί όλους τους γεωτεχνικούς των ειδικοτήτων, Γεωπονίας, Δασολογίας, Γεωλογίας, Κτηνιατρικής και Ιχθυολογίας των περιοχών αυτών και όλα αυτά τα χρόνια επιτελεί το θεσμοθετημένο ρόλο του σε συνεργασία με την εκάστοτε διοίκηση της Περιφέρειας και τους άλλους φορείς.

Κινούμενοι λοιπόν στα πλαίσια αυτά και ενόψει της σύσκεψης που θα διοργανώσετε για τα αναπτυξιακά ζητήματα της Π.Ε. Δράμας σας καταθέτουμε τις απόψεις μας με το παρακάτω υπόμνημα που αφορά όχι μόνο τον πρωτογενή τομέα της οικονομίας, αλλά και τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα που εξαρτάται άμεσα από αυτόν. Να σημειώσουμε εδώ ότι πάγια θέση του παραρτήματός μας είναι **η δημιουργία και η ενίσχυση ενός αναπτυξιακού δίπολου Δράμας - Καβάλας** και πιστεύουμε ότι σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να κινηθούν όλες οι αναπτυξιακές προσπάθειες. Επίσης το παράρτημά μας έχει καταθέσει στο παρελθόν τις προτάσεις του στην Περιφέρεια Α.Μ.Θ. για θέματα που μας έχουν ζητηθεί και μεταξύ άλλων αφορούσαν, το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Βιώσιμης Ανάπτυξης Οροσειράς Ροδόπης, τον ορεινό χώρο της Δράμας, τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό της Περιφέρειας ΑΜΘ, την Επιτροπή για την Καινοτομία κ.α.. Ανάλογο

υπόμνημα με διαφορές στη θεματολογία έχει κατατεθεί από το παράρημά μας και στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην πρόσφατη επίσκεψη του σε Δράμα - Καβάλα και το οποίο σας επισυνάπτουμε.

Παραμένουμε στη διάθεση σας στο να προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας για την ανάπτυξη του τόπου μας.

Ακολουθεί παρακάτω το υπόμνημα.

Ο Πρόεδρος
της Διοικούσας Επιτροπής

Ζαφείρης Μυστακίδης

**ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ
ΔΡΑΜΑΣ - ΚΑΒΑΛΑΣ**

Οι ΠΕ Δράμας και Καβάλας ως ένα άρρηκτο αναπτυξιακό δίπολο βασίζουν σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη τους, στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τους τομέα και στον άμεσα εξαρτώμενο από αυτόν δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας. Τα προβλήματα όμως που απασχολούν τον πρωτογενή τομέα δεν λείπουν και δεν έχουν εξαλειφθεί, ενώ συνεχώς ανακύπτουν νέα τα οποία πλέον αντιμετωπίζονται δυσκολότερα λόγω και της γενικότερης οικονομικής δυσπραγίας που επέφερε η οικονομική κρίση.

Όμως αν θέλουμε ο πρωτογενής τομέας της Δράμας και της Περιφέρειας γενικότερα να παραμείνει η ατμομηχανή ανάπτυξης της, θα πρέπει να δώσουμε ιδιαίτερη προσοχή στα προβλήματα που αντιμετωπίζει. **Παρακάτω παραθέτουμε τα κυριότερα από αυτά, θα προτείνουμε δράσεις και παρεμβάσεις γενικότερες (θεσμικού και μη χαρακτήρα) καθώς και συγκεκριμένα έργα που πρέπει να γίνουν ώστε να λυθούν όλα αυτά και να προαχθεί γενικότερα η ανάπτυξη του και να βελτιωθεί το εισόδημα όσων απασχολούνται σε αυτόν.** Τα περισσότερα θέματα που αναφέρουμε αφορούν όλη την Περιφέρεια ΑΜΘ, αλλά όταν παρακάτω γίνεται αναφορά για συγκεκριμένες παρεμβάσεις, αυτές αφορούν κυρίως τις Π.Ε. Καβάλας και Δράμας που ανήκουν στο παράρτημά μας.

Οι παρεμβάσεις, οι δράσεις και τα έργα θα πρέπει σε γενικές γραμμές να κατευθύνονται στους παρακάτω τομείς και άξονες:

- 1) Γεωργίας, κτηνοτροφίας, μελισσοκομίας και δασών.
- 2) Σε θέματα ορυκτού πλούτου.
- 3) Σε θέματα αλιείας (θαλάσσιων και εσωτερικών υδάτων). Το Βόρειο Αιγαίο είναι μια από τις πιο παραγωγικές θάλασσες της Μεσογείου σε αλιεύματα.
- 4) Σε θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος (φυσικού, δασικού, αγροτικού, θαλάσσιου αλλά και αστικού). Στον τομέα αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα της ποιότητας των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ως προς την αξιοπιστία και την πληρότητα τους. Η πληρότητα αυτή θα εξασφαλίσει άμεσα η έμμεσα την επιτυχία όλων των παρεμβάσεων που αυτές πραγματεύονται.
- 5) Σε θέματα έργων υποδομής (εγγείων βελτιώσεων, δασοτεχνικών έργων, ευρύτερων έργων υποδομής).
- 6) Σε λειτουργικά προβλήματα Γεωτεχνικών Δημοσίων Υπηρεσιών της Περιφέρειας (ελλείψεις προσωπικού, πόρων κ.λ.π. που αντιμετωπίζουν πολλές υπηρεσίες όπως

λ.χ. τα κτηνιατρικά εργαστήρια και τα κτηνιατρεία). Οι ελλείψεις αυτές έχουν άμεσο αντίκτυπο στον πρωτογενή τομέα και στην αποτελεσματικότητα του έργου της Περιφέρειας.

- 7) Σε θέματα εκπαίδευσης για γεωργικά, περιβαλλοντικά και άλλα συναφή πεδία. Αυτή η δράση είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης καλλιεργειών και των έργων του αναδασμού που προτείνουμε παρακάτω.
- 8) Σε θέματα ασφάλειας τροφίμων και της αγροτικής παραγωγής αλλά και στα θέματα των μεταλλαγμένων τροφίμων. Ενίσχυση των συνοριακών μηχανισμών ελέγχου για να ενισχυθεί η προστασία και η ασφάλεια των πολιτών όχι μόνο της περιφέρειας μας αλλά, επειδή η Περιφέρεια Α.Μ.Θ. είναι πύλη εισόδου της χώρας μας, και ολόκληρης της Ελλάδας. Μεγάλη ζημιά σε αυτό τον τομέα προκάλεσε η υλοποίηση της «Διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών στην Ελληνική Επικράτεια» και η ενδοκοινοτική απόκτηση πολλαπλασιαστικού υλικού από εταιρείες που εδρεύουν σε άλλες χώρες της Ε.Ε..
- 9) Σε θέματα άσκησης ευρύτερης αγροτικής πολιτικής και περιφερειακής ανάπτυξης.
- 10) Σε θέματα ορθολογικής διαχείρισης υδάτινων και εδαφικών πόρων.
- 11) Σε θέματα διερεύνησης και μελέτης αγορών, πρόβλεψης τιμών, προώθησης προϊόντων κ.λπ..
- 12) Σε θέματα χάραξης αλλά και εφαρμογής της αγροτικής πολιτικής στα πλαίσια της ΚΑΠ, του ΠΟΕ και των ΚΟΑ.
- 13) Σε θέματα υλοποίησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, αλλά και προετοιμασίας εφαρμογής της νέας ΚΑΠ 2015 – 2020 και του Νέου ΕΣΠΑ και των Ευρωπαϊκών διασυνοριακών προγραμμάτων (Interreg).
- 14) Σε θέματα ανάδειξης των ιδιομορφιών και αξιοποίησης των χαρακτηριστικών και των πλεονεκτημάτων συγκεκριμένων περιοχών των Π.Ε. της Περιφέρειάς μας.
- 15) Σε θέματα που αφορούν τους θεσμούς των Οργανώσεων Παραγωγών και των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων.
- 16) Στο πρόβλημα της εισαγωγής παράνομων γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων από τις πύλες εισόδου της περιφέρειάς μας.
- 17) Ανάδειξη του προβλήματος της έλλειψης που θα δημιουργηθεί με τη διαγραφή των περισσότερων γεωργικών φαρμάκων από τη γκάμα των προϊόντων λόγω μεθοδεύσεων στην Ε.Ε και των επιπτώσεων που θα έχει αυτή η έλλειψη, οι οποίες ήδη γίνονται εμφανείς από τα έντονα φυτοπαθολογικά και εντομολογικά

προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σε συνδυασμό με την έλλειψη ερασιτεχνικών σκευασμάτων.

Και σε πολλούς άλλους τομείς που η οικονομία του χώρου δεν μας επιτρέπει να επεκταθούμε. Αναλυτικότερα τα θέματα ακολουθούν παρακάτω:

1. ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ

- **Διόρθωση οργανογραμμάτων της Περιφέρειας.** Παρέμβαση στον νέο Οργανισμό της ώστε να μην παραγκωνίζονται σημαντικά γεωτεχνικά αντικείμενα, όπως αυτά των Εγγείων Βελτιώσεων (ανασύσταση της υπηρεσίας) για να μπορούν να υλοποιούνται και να παρακολουθούνται καλύτερα τα εγχειοβελτιωτικά έργα. Η απουσία αυτής της υπηρεσίας είναι ένας από τους λόγους που έφεραν την κατάσταση αυτή στα Τενάγη Φιλιππων. Για τον οργανισμό της Περιφέρειας το παράρτημά μας έχει καταθέσει αναλυτικά τις απόψεις του στην Περιφέρεια.
- **Η επανασύσταση της Δ/νσης Κτηνιατρικής ανά νομό με ταυτόχρονη στελέχωση της.** Τα τελευταία χρόνια γινόμαστε μάρτυρες επανειλημμένων επιδημιών που πλήττουν τη ζωική παραγωγή της περιφέρειάς μας και την οικονομική επιβίωση των κτηνοτρόφων μας. Η Π.Ε. Δράμας συνορεύει με την Βουλγαρία που κατά καιρούς πλήττεται από ζωνοσόους, θέτοντας σε κίνδυνο το ζωικό μας κεφάλαιο. Με την ανασύσταση και την ενίσχυση σε προσωπικό της υπηρεσίας θα μπορέσουν να αντιμετωπιστούν καλύτερα οι επιδημίες που παρουσιάζονται στο ζωικό μας κεφάλαιο (προγράμματα εμβολιασμού, επισκοπήσεις ζωικού κεφαλαίου, ενημερώσεις κτηνοτρόφων κ.α.), θα θωρακιστεί το ζωικό κεφάλαιο της Δράμας και θα διασφαλιστεί η ασφάλεια των καταναλωτών και η συνέχιση της παραγωγής αναγνωρισμένων και κατοχυρωμένων εθνικών μας προϊόντων όπως είναι η Ελληνική φέτα που αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε κίνδυνο. **Στην Π.Ε. Καβάλας αυτή τη στιγμή υπηρετούν μόνο 3 κτηνίατροι** που δεν επαρκούν και τους συνδράμουν κτηνίατροι δημόσιοι υπάλληλοι της Δράμας, αφήνοντας όμως το έργο που έχουν να επιτελέσουν εκεί. Μόνο η ενίσχυση σε προσωπικό θα λύσει αυτό το πρόβλημα γενικότερα.
- Δεν γίνεται να εφαρμοστούν τα Ευρωπαϊκά και τα Εθνικά προγράμματα στη γεωργία με τους Γεωτεχνικούς στις δημόσιες υπηρεσίες (και σε αυτές της Π.Ε. Δράμας) να έχουν μόνο 60 ημέρες εκτός έδρας κατά έτος. Πώς θα κάνουν ελέγχους, επιθεωρήσεις και ότι άλλο προβλέπεται από τα προγράμματα; Πως θα συμβουλευούν δωρεάν τους αγρότες και θα βρίσκουν λύσεις στα προβλήματα τους μέσα από τα γραφεία; Ιδιαίτερα

μάλιστα για την ΔΑΟΚ Δράμας που έχει να καλύψει όλη την έκταση ενός μεγάλου νομού όπως είναι η Δράμα με την υπάρχουσα υποστελέχωση και με την επιφόρτίσή τους με πολλαπλά αντικείμενα. Έτσι εξαντλούν γρήγορα τις δικαιούμενες ημέρες εκτός έδρας. Πιστεύουμε ότι **οι γεωτεχνικοί θα πρέπει να είναι έξω και δίπλα στον αγρότη και όχι μόνιμα κλεισμένοι μέσα στα γραφεία.**

- Να δημιουργηθούν στη Δράμα **συμβουλευτικά όργανα ή γραφεία με τη μορφή ενός αγροτικού ΚΕΠ**, όπου θα δίνουν πρακτικές συμβουλές κι οδηγίες προς τους αγρότες - επιχειρηματίες για τις ευκαιρίες που υπάρχουν στον αγροτικό τομέα και για τα προγράμματα που τρέχουν. Θα κινούν διαδικασίες όπως στα κανονικά ΚΕΠ (αιτήσεις, πιστοποιητικά, μητρώο αγροτών, ΟΠΕΚΕΠΕ, κ.α. για αγροτική χρήση). Επίσης θα ενημερώνουν τους αγρότες για νέες καλλιέργειες, θα διοργανώνουν ενημερωτικές ημερίδες και θα δίνουν συμβουλές για τη μείωση του κόστους παραγωγής κ.α. θέματα που τους αφορούν. Η απουσία των δημοσίων φορέων σε αυτόν τον τομέα των υπηρεσιών έχει ήδη καλυφθεί εν μέρει από τον ιδιωτικό τομέα. Όμως αυτές οι ιδιωτικές υπηρεσίες δεν είναι προσβάσιμες από όλους τους αγρότες και επιπρόσθετα είναι επ' αμοιβή και αυξάνουν το κόστος παραγωγής. Για αυτό θα πρέπει η Περιφέρεια Α.Μ.Θ. που έχει το ανθρώπινο δυναμικό να δημιουργήσει τέτοια γραφεία.
- **Υποστελέχωση γενικότερα των γεωτεχνικών υπηρεσιών από γεωτεχνικούς**, που καλούνται να εφαρμόσουν τα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης, να διαχειριστούν το δασικό και ζωικό μας κεφάλαιο, να ενημερώσουν τους αγρότες για κάθε θέμα που τους αφορά και να συνδράμουν στη λύση των προβλημάτων τους και ότι άλλο χρειαστούν. Πρέπει παρά την οικονομική κρίση να γίνουν προσλήψεις όπου υπάρχουν ανάγκες, διότι αυτές οι προσλήψεις θα έχουν οικονομικό όφελος για τους αγρότες και τη χώρα μας. Παράλληλα όμως θα πρέπει να γίνει επαναπροσδιορισμός του ρόλου του γεωτεχνικού, κυρίως στις δημόσιες υπηρεσίες στον άξονα: **“ασφαλή και υγιεινά τρόφιμα για τον καταναλωτή”** και όχι αποκλειστικά και μόνο στην αύξηση του γεωργικού εισοδήματος.
- **Παράνομες και παράτυπες εισαγωγές Φυτοφαρμάκων, Κτηνιατρικών Φαρμάκων και Λιπασμάτων, ακόμα και απαγορευμένων** από όμορες χώρες στα σημεία εισόδου της περιφέρειάς μας, ένα από τα οποία ανήκει στη Δράμα. Αυτές εγκυμονούν κινδύνους για το περιβάλλον, τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων, απώλεια φορολογικών εσόδων, επιπτώσεις στη δημόσια υγεία κ.α.. Παράλληλα θα πρέπει να υπάρξει **προστασία της παραγωγής των κτηνοτρόφων μας από τις παράνομες**

ελληνοποιήσεις αμνοεριφίων και βοοειδών από τρίτες χώρες. Και στις δύο περιπτώσεις θα πρέπει να εντατικοποιηθούν οι έλεγχοι από το Υπουργείο και την Περιφέρεια με τις κατά τόπους υπηρεσίες ΔΑΟΚ των Π.Ε. δίνοντας έμφαση στα σημεία εισόδου. Εδώ δεν θα πρέπει να παραλείψουμε τη λήψη μέτρων από μέρους της Περιφέρειας για τη διασφάλιση των ελέγχων και των ελεγκτικών οργάνων λόγω προηγούμενης εμπειρίας και φαινομένων που παρατηρήθηκαν στο παρελθόν (απειλές, εξυβρίσεις υπαλλήλων των ΔΑΟΚ κ.λ.π.). Στα μέτρα αυτά θα μπορούσε να περιληφθεί και η παρουσία αστυνομικών (ή και φορολογικών) οργάνων κατά τη διενέργεια των ελέγχων από υπαλλήλους των κατά τόπους ΔΑΟΚ.

- **Χρειάζεται ενίσχυση, θεσμική και οικονομική όλων των Τ.Ο.Ε.Β.** για να μπορέσουν να συντηρήσουν και να λειτουργήσουν τα αρδευτικά δίκτυα που διαχειρίζονται, τα οποία έχουν εγκαταλειφθεί στην τύχη τους με τον Καλλικράτη και υπόκεινται σε φθορές και καθημερινές κλοπές. Πόροι μπορούν να βρεθούν για αυτό το σκοπό μέσω του νέου ΕΣΠΑ.
- Θα πρέπει εκτός της ασφάλισης της παραγωγής να εισαχθεί και ένας **κλάδος ασφάλισης του φυτικού κεφαλαίου και των υποδομών των αγροτών μας** από κάθε είδους ζημιές. Διότι το υπάρχον πλαίσιο που λειτουργούν τα ΠΣΕΑ δεν είναι δίκαιο και στην ουσία δεν παρέχονται σε καμία περίπτωση αποζημιώσεις στους αγρότες, απλά κάποιες μικρές ενισχύσεις υπό αυστηρές όμως προϋποθέσεις. Η Περιφέρεια πρέπει να πιέσει προς αυτή την κατεύθυνση.
- Η **διενεργούμενη ερασιτεχνική αλιεία** στις λίμνες και στα ποτάμια της Δράμας γίνεται **άναρχα, παράνομα** (πολλές φορές με απαγορευμένο εξοπλισμό και παράνομα αλιευτικά εργαλεία), και **λαθραία** (δεν καταγράφεται) με αποτέλεσμα την **έντονη πίεση των ιχθυοπληθυσμών** στα εσωτερικά νερά που οδηγεί σε μείωση της ιχθυοπαραγωγής και **υποβάθμιση των υδάτινων οικοσυστημάτων**. Θα πρέπει με εντατικούς ελέγχους του Τμήματος Αλιείας της Περιφέρειας σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες να περιοριστεί το φαινόμενο, λαμβάνοντας διαχειριστικά μέτρα (απαγορεύσεις, χρονικοί – τοπικοί περιορισμοί), αλλά και αποφάσεις καθορισμού θέσεων αλιείας και άλλα διοικητικά μέτρα για την ορθολογική διαχείριση και προστασία των ιχθυοαποθεμάτων.
- Επίσης προτείνεται η εκ νέου θεσμοθέτηση της **άδειας ερασιτεχνικής αλιείας** (στα εσωτερικά νερά και στη θάλασσα). Το κόστος απόκτησης της άδειας μπορεί να είναι από 10-20€ και η έκδοση της να γίνεται από τις Υπηρεσίες Αλιείας των

Περιφερειακών Ενοτήτων. Παράλληλα θα πρέπει να αναζητηθούν νέοι τρόποι αστυνόμευσης, καθώς η Αστυνομία λόγω οικονομικών μέσων και ανθρώπινων πόρων δεν μπορεί να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στο ρόλο της και θα πρέπει ίσως η αστυνόμευση της ερασιτεχνικής αλιείας να γίνεται και από άλλους φορείς.

- **Ανάπτυξη Αλιευτικού Τουρισμού Εσωτερικών Υδάτων** στις λίμνες της ΠΕ Δράμας με την δημιουργία έργων υποδομής (αλιευτικές προβλήτες κλπ) και μελετών από προγράμματα του ΥΠΑΑΤ - Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2014-2020.
- **Χωροταξικός σχεδιασμός για χρήσεις γης** σε επίπεδο Περιφέρειας. Έτσι ώστε να μην υπάρχει σύγχυση με τον ορισμό της χρήσης γης και να διαφυλαχθούν οι υψηλής παραγωγικότητας αγροτικές εκτάσεις από την υποβάθμισή τους και τη χρησιμοποίησή τους σε μη γεωργικές χρήσεις. Πιο συγκεκριμένα με τη βοήθεια του εδαφολογικού χάρτη της Περιφέρειας και σύγχρονων συστημάτων γεωγραφικών πληροφοριών (GIS), μπορεί να γίνει ένα ψηφιοποιημένος χωροταξικός σχεδιασμός χρήσεων γης που θα προστατεύει τις παραγωγικές και υψηλής γεωργικής αξίας εκτάσεις, ενώ ταυτόχρονα θα έχει καταγεγραμμένες όλες τις υπάρχουσες δραστηριότητες ώστε να διευκολύνεται έτσι και η αδειοδότηση νέων. Κάποια παρόμοια εφαρμογή έχει φτιάξει διαδικτυακά η Π.Ε. Δράμας και είναι διαθέσιμη σε κάθε πολίτη. **Για το χωροταξικό σχεδιασμό έχουμε αποστείλει αναλυτικές προτάσεις στην Περιφέρεια.**
- **Αντιμετώπιση σε μόνιμη βάση του φαινομένου της καύσης των καλαμιών στα Τενάγη Φιλίππων.** Θα πρέπει από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας και του Υπουργείου να εφαρμοστεί ένα ανάλογο πρόγραμμα με αυτό που εφαρμόστηκε από όλους τους φορείς της Καβάλας και της Δράμας με επικεφαλή και συντονιστή το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. Αν. Μακεδονίας (ΔΑΟΚ, Πυροσβεστικές υπηρεσίες, Δήμοι, ΟΠΕΚΕΠΕ κ.α.) και είχε μεγάλη επιτυχία στην καταπολέμηση αυτής της εγκληματικής πρακτικής από τους αγρότες. Η λανθασμένη αυτή πρακτική - ορισμένων ευτυχώς αγροτών - συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στα πλημμυρικά φαινόμενα των Τεναγών. Φέτος μάλιστα παρατηρείται επανεμφάνιση σε μεγάλη έκταση της λανθασμένης αυτής πρακτικής, δημιουργώντας ασφυκτικές συνθήκες στην πεδιάδα Δράμας - Φιλίππων.
- **Προγράμματα ενίσχυσης συμβολαιακής γεωργίας – κτηνοτροφίας, προγράμματα έκδοσης φυλλαδίων και προβολής** μέσω του διαδικτύου και των εκθέσεων, τοπικών παραδοσιακών συνταγών που θα προβάλουν εμμέσως και τα προϊόντα μας. Χρήσιμα είναι και τα **προγράμματα ανάπτυξης ηλεκτρονικού εμπορίου** αγροτικής

παραγωγής (ιστοσελίδες πώλησης). Η Περιφέρεια αν και δραστηριοποιείται σε μεγάλο βαθμό σε αυτές τις δράσεις, πρέπει πάντα να πρωτοστατεί και να τις ενισχύει.

- **Μείωση του μεγάλου ανοίγματος της ψαλίδας τιμών μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή.** Αυτή η ψαλίδα τιμών μειώνει δραστικά το γεωργικό εισόδημα αλλά και το εισόδημα των καταναλωτών, αποφέροντας παράλληλα μεγάλα κέρδη για τους μεσάζοντες. Η Περιφέρεια, πέραν των απευθείας συμφωνιών που θα πρέπει να επιδιώξει και να επιτύχει μεταξύ παραγωγικών φορέων και τελικών μεταπωλητών, μπορεί να αξιοποιήσει και τον θεσμό των δημοπρατηρίων γεωργικών προϊόντων μέσω των προγραμμάτων της νέας ΚΑΠ (έμμεσες ενισχύσεις). Επιπλέον χρειάζεται οργάνωση και εκπαίδευση των παραγωγών με στόχο τη δημιουργία σχημάτων συνεργασίας (ομάδες, συνεταιρισμοί, ΚοινΣεπ, νομικά πρόσωπα) έτσι ώστε να οδηγηθούμε σε δημιουργία μικρών επιχειρήσεων. Ένας άλλος τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος θα μπορούσε να είναι η παροχή διεξόδων προς τους παραγωγούς ώστε να πωλούν απευθείας τα προϊόντα τους στον καταναλωτή με τις Farmers market (όπως λειτουργεί στη Δράμα). Κάτι ακόμα πρωτοπόρο θα μπορούσε να γίνει και στο γάλα, προϊόν πρώτης ανάγκης, με μεγάλη παραγωγή στην Π.Ε. Δράμας, με πολύ μεγάλη κατανάλωση και με πολύ μεγάλη επίσης ψαλίδα τιμής μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή. Στην περίπτωση αυτή πιλοτικά μέσω προγραμμάτων η Περιφέρεια με ομάδες κτηνοτρόφων θα μπορούσε να εγκαταστήσει αυτόματους πωλητές γάλακτος όπου κάθε παραγωγός θα πουλά το δικό του γάλα απευθείας στον καταναλωτή. Στην Λάρισα έχει γίνει ανάλογη προσπάθεια με την Θεσ-γάλα κι επίκειται ανάλογη προσπάθεια στην Αλεξανδρούπολη και Κομοτηνή.
- **Εξεύρεση χρηματοδοτικών εργαλείων από την Περιφέρεια ή το Υπουργείο για την κάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης τόσο των αγροτών όσο και των κτηνοτρόφων** στα πλαίσια της υπάρχουσας οικονομικής στενότητας, των περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων και των γενικότερων οικονομικών προβλημάτων που υπάρχουν. Ήδη υπάρχει πρόβλημα χρηματοδότησης των καλλιεργητών και των κτηνοτρόφων της περιφέρειάς μας λόγω περιορισμού της πιστωτικής πολιτικής των τραπεζών και των εταιριών γεωργικών εφοδίων και ζωοτροφών. Τα καταστήματα γεωργικών εφοδίων δεν μπορούν να υποκαταστήσουν πλήρως την πιστωτική πολιτική των τραπεζών και των εταιριών γεωργικών εφοδίων λόγω της δυσμενούς οικονομικής τους κατάστασης και ιδιαίτερος σήμερα μετά την επιβολή του περιορισμού στις κινήσεις κεφαλαίων. Ήδη παρατηρούνται τα πρώτα σημάδια υπολίπανσης των

καλλιεργειών που θα έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγικότητα. Συνεπώς θα πρέπει να βρεθούν πηγές χρηματοδότησης των παραγωγών με κεφάλαια κίνησης.

- **Να προχωρήσει η διαδικασία σύνταξης κι επικύρωσης των δασικών χαρτών.** Η σύνταξη τους θα επιλύσει προβλήματα και των κτηνοτρόφων μας αλλά και τον προγραμματισμό κάθε δραστηριότητας.
- **Διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους γεωτεχνικούς των υπηρεσιών** (Υπουργείου και Περιφέρειας), σε συνεργασία με το ΕΚΔΔΑ-ΙΝΕΠ και με το ΓΕΩΤ.Ε.Ε.

2. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ-ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

- ✓ Γενικότερα είναι αναγκαία η επικέντρωση σε **μέτρα και έργα αντιπλημμυρικής προστασίας** σε περιοχές όπου υπάρχουν έντονα πλημμυρικά προβλήματα (Νευροκόπι, κ.λ.π.).
- ✓ **Ολοκλήρωση των εκκρεμούντων έργων αναδασμού, & νέα έργα αναδασμού,** με τα συνοδευτικά τους εγγειοβελτιωτικά έργα (δρόμοι, αρδευτικά δίκτυα κλπ), που θα ολοκληρωθούν με την έκδοση των νέων τίτλων ιδιοκτησίας. Η παράταση αυτών των εκκρεμοτήτων δημιουργεί πολλά προβλήματα στους αγρότες και δεν βοηθάει στην υλοποίηση προγραμμάτων και στην πραγματοποίηση επενδύσεων εκ μέρους των αγροτών (εγκατάσταση μόνιμων φυτειών, αποθηκών κ.λ.π.). Παράλληλα θα πρέπει να **ενταχθούν μελέτες στο ΕΣΠΑ διαφόρων αναδασμών αγροκτημάτων του νομού** και να αυξηθούν μέσω του νέου ΕΣΠΑ τα έργα αγροτικού εξηλεκτρισμού. Πρόκειται για έργα αλληλένδετα που θα αντιμετωπίσουν τον πολυτεμαχισμό του αγροτικού κλήρου και θα επιτύχουν οικονομίες κλίμακας για μείωση του κόστους παραγωγής δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα για αναδιάρθρωση των καλλιεργειών. Η Περιφέρεια μπορεί να συμβάλει άμεσα στην επίλυση τέτοιων προβλημάτων.
- ✓ **Παρεμβάσεις για τη μείωση του αυξημένου κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων αλλά και αύξησης της παραγωγής τους.** Εδώ εντάσσονται τα ανωτέρω έργα αναδασμού, οδοποιίας, γεφυρών και τα εγγειοβελτιωτικά – αρδευτικά έργα που πρέπει να υλοποιηθούν καθώς και άλλες υποδομές, όπως έργα αγροτικού εξηλεκτρισμού τοπικού επιπέδου με πόρους από το νέο ΕΣΠΑ κ.α..

- ✓ **Επισκευή, βελτίωση και κατασκευή νέου αγροτικού δικτύου δρόμων** στις πεδιάδες αλλά και ορεινών για κτηνοτρόφους, δασεργάτες, λατομεία, πυροπροστασία και για τουριστικούς σκοπούς.
- ✓ **Για την επισκευή βελτίωση και κατασκευή νέων δασικών δρόμων**, θα πρέπει οι κατά τόπους δήμοι και οι Π.Ε. να υπογράψουν προγραμματικές συμβάσεις με τα Δασαρχεία και να εντάξουν με τη βοήθεια της Περιφέρειας στο νέο ΕΣΠΑ δασικά έργα και ειδικότερα έργα δασικής οδοποιίας. Με τον ίδιο τρόπο θα μπορέσουν να ενταχθούν και οι διαχειριστικές μελέτες δασών και βοσκοτόπων της περιοχής στο νέο ΕΣΠΑ.
- ✓ **Σύνταξη μελετών βοσκοϊκανότητας των ορεινών περιοχών της Δράμας**, ώστε να μπορέσει να προγραμματιστεί με ορθολογικότερο τρόπο η κτηνοτροφία και να αδειοδοτηθούν ευκολότερα οι υπάρχουσες κτηνοτροφικές μονάδες σύμφωνα και με την νέα ΚΑΠ και τις απαιτήσεις του ΟΣΔΕ. Επειδή τα περισσότερα βοσκοτόπια είναι μέσα σε δάση και δασικές εκτάσεις θα πρέπει οι μελέτες αυτές να γίνουν και να ελεγχθούν από δασολόγους, των Δασαρχείων.
- ✓ **Ταυτόχρονα όμως και σύμφωνα με τις ανωτέρω μελέτες θα πρέπει να γίνουν έργα βελτίωσης των βοσκοτόπων.** Τα έργα αυτά είναι απαραίτητα λόγω υπερβόσκησης και της διάβρωσης τους. Έτσι τα έργα αυτά θα περιλαμβάνουν σπορές με γηγενή βοσκήσιμα είδη, καθαρισμός βοσκοτόπων, αντιδιαβρωτικά έργα, διαχωρισμούς και διαχειριστικά έργα, ποτίστρες, γέφυρες, κατασκευή στεγάστρων για τα ζώα και κατασκευές δρόμων. Όλα αυτά θα ωφελήσουν άμεσα τους κτηνοτρόφους **αυξάνοντας την κτηνοτροφική τους παραγωγή και μειώνοντας το κόστος αυτής. Η εκτατική μας κτηνοτροφία πρέπει να ενισχυθεί με τέτοια μέτρα λόγω αύξησης του κόστους ζωοτροφών τα τελευταία χρόνια.** Μελέτες δείχνουν ότι το διατροφικό κόστος αποτελεί το 60 - 80% του κόστους λειτουργίας μιας κτηνοτροφικής μονάδας. Το διατροφικό αυτό κόστος με τις ανωτέρω παρεμβάσεις και λόγω της βόσκησης μπορεί να μειωθεί 30 - 50%. Χωρίς να συνυπολογίζουμε και τα άλλα οφέλη που θα υπάρξουν (ευζωία των ζώων, ποιοτικότερα προϊόντα, μειωμένο εργατικό κόστος κ.α.).
- ✓ **Απαιτούνται ολοκληρωμένες και εφαρμόσιμες μελέτες για την Φυτική και Ζωική Παραγωγή** της Δράμας έτσι ώστε να μπορέσει να τεθεί και μία συστηματική στοχοθεσία από την Περιφέρεια σε συνεργασία με το Υπουργείο στον τομέα της αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών. Οι κυριότερες αιτίες που επηρεάζουν τις εξελίξεις είναι δύο: οι απαιτήσεις των αγορών (δηλ. των καταναλωτών) και οι εξελίξεις στην ΕΕ

και στον ΠΟΕ. Για να εφαρμοστούν αυτές οι μελέτες θα πρέπει να δοθούν όμως και κίνητρα στους αγρότες.

- ✓ **Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών.** Αυτή θα επιτευχθεί καλύτερα με τη δημιουργία πειραματικών – επιδεικτικών αγρών με νέες καλλιέργειες και εκτροφές μέσω προγραμμάτων για τους αγρότες μας, ώστε να τις δοκιμάσουν και να τις γνωρίσουν καλύτερα για να προχωρήσουμε με ασφαλέστερο τρόπο στην ποθούμενη αναδιάρθρωση. Αυτό θα γίνει με την υλοποίηση ανάλογων προγραμμάτων. Η εφαρμογή της προηγούμενης ΚΑΠ και η αποσύνδεση της ενίσχυσης από την παραγωγή παρέλυσε και αποδιοργάνωσε τον παραγωγικό ιστό της αγροτικής μας οικονομίας (π.χ. καπνοκαλλιέργεια, τοματοκαλλιέργεια, ζαχαρότευτλα κ.λ.π.). Για αυτό το λόγο θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας στην αποτελεσματική αναδιάρθρωση των καλλιεργειών μέσα από την νέα ΚΑΠ, στην κατεύθυνση ενίσχυσης και των γεωργικών βιομηχανιών της περιοχής (π.χ. ζαχαρότευτλα, βιομηχανική τομάτα κ.α.).
- ✓ **Αξιοποίηση κι επικαιροποίηση του Εδαφολογικού Χάρτη Α.Μ.Θ. και διαδικτυακή μετατροπή του.** Ο χάρτης αυτός έχει αποτελέσει τη μεγαλύτερη άυλη, ολοκληρωμένη και φιλοπεριβαλλοντική παρέμβαση στον γεωργικό τομέα της περιοχής. Ο χάρτης είναι εδώ και χρόνια σε χρήση τόσο από γεωτεχνικούς επιστήμονες όσο και από άλλους κλάδους (πολιτικούς μηχανικούς για άλλες χρήσεις κ.λ.π.) προσφέροντας δωρεάν συμβουλές λίπανσης στους αγρότες μας. Ένα τέτοιο έργο ήδη συμβάλει δραστικά στην ορθολογική χρήση και τη μείωση της χρήσης των λιπασμάτων και του αρδευτικού νερού, επιφέροντας σημαντική μείωση του κόστους παραγωγής για τους αγρότες με ταυτόχρονη προστασία του περιβάλλοντος. Η Περιφέρεια μας θα πρέπει να μεριμνήσει για την ανανέωση και την επικαιροποίησή του εντάσσοντας το στα προγράμματα του ΠΑΑ 2015-2020.
- ✓ **Εφαρμογή προγράμματος για τη δημιουργία δικτύου σημείων συγκέντρωσης κι αποκομιδής κενών υλικών συσκευασίας γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων,** κατόπιν θα ακολουθεί συγκέντρωση και κατάλληλη διαχείριση αυτών. Στο Δήμο Βισαλτίας, στο δήμο Κιλελέρ κι αλλού πριν λίγα χρόνια είχε εφαρμοστεί ένα ανάλογο πρόγραμμα. Στα σημεία υδροληψίας των ψεκαστικών μηχανημάτων δεν υπάρχουν τα κατάλληλα δοχεία απορριμμάτων, ενώ τα σημεία αυτά συνήθως βρίσκονται κοντά σε χώρους επιφανειακών νερών. Με τη σωστή διαχείριση αυτών πετυχαίνουμε βελτίωση και προστασία του περιβάλλοντος. Ήδη έχουμε υποβάλει τέτοιες προτάσεις σε τοπικούς δήμους κι επιθυμούμε την ενίσχυση τέτοιων

προσπαθειών κι από την Περιφέρεια. Η Περιφέρεια με τη ΔΙΑΜΑΘ πρέπει να πρωτοστατήσουν σε μια τέτοια προσπάθεια.

- ✓ **Κατάρτιση προγραμμάτων εφαρμογής μέτρων ολοκληρωμένης καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών.** Ιδιαίτερα επειδή είμαστε μια παραμεθόρια περιοχή κι είμαστε εκτεθειμένοι στην εισβολή νέων παθογόνων (βλέπε το χυτρίδιο στην Πατάτα Νευροκοπίου όπου έγινε μια τέτοια προσπάθεια) από τις γειτονικές χώρες. Η αντιμετώπιση τους θα μειώσει το κόστος παραγωγής των αγροτών μας και τις ενδεχόμενες ζημιές..
- ✓ Η Περιφέρεια μας διαθέτει **πλούσιο γενετικό υλικό φυτών και ζώων**, αυτοχθόνων ποικιλιών και φυλών που είναι άριστα προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες. Συνεπώς είναι απαραίτητη με κάποιο πρόγραμμα η **καταγραφή κι η κατοχύρωσή τους** ώστε να διασφαλίσουμε τη διατήρησή τους και να προχωρήσουμε μετέπειτα στην καλύτερη αξιοποίηση των φυσικών γενετικών πόρων της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Χαρακτηριστικά είναι τα παραδείγματα κλοπής αυτοχθόνων ειδών αρωματικών φυτών από αλλοδαπούς, ώστε να τα αναπαράγουν και να τα εμπορευθούν στο εξωτερικό. Καθώς επίσης και οι περιπτώσεις καλλιεργειών, όπως η Κρανιά, η Καστανιά, η Τρούφα, ντόπιες ποικιλίες και ντόπιες φυλές ζώων (π.χ. άλογα στο Μενοίκιο όρος) κ.α.. Η θέσπιση σχετικής νομοθεσίας, η υλοποίηση σχετικών προγραμμάτων καταγραφής και κατοχύρωσης καθώς και ελέγχων από την Περιφέρεια μπορεί να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση.
- ✓ **Θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις αύξησης της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων της Περιφέρειας μας.** Με δράσεις προώθησης (εκθέσεις, ιστοσελίδες, γιορτές κ.α.), διαφήμισης, με πιστοποιήσεις προϊόντων (προϊόντα βιολογικά, ολοκληρωμένης διαχείρισης κ.λ.π.) με σήμανση τους, μεταποίηση και τυποποίηση τους, με καθιέρωση τους ως ΠΟΠ, ΠΓΕ (π.χ. ως προϊόντα της Οροσειράς Ροδόπης ή του Εθνικού Πάρκου Α.Μ.Θ. κ.α.). Η τυποποίηση και η μεταποίηση μπορεί να γίνει τόσο σε τοπική κι οικιακή κλίμακα όσο και σε συνεταιριστική ή επιχειρηματική κλίμακα (τυροκομεία, βιοτεχνίες, αλευρόμυλοι κ.α.). Μόνο έτσι τα προϊόντα αυτά θα αποκτήσουν ταυτότητα και όνομα και θα προωθηθούν καλύτερα στις αγορές. Οι στόχοι αυτοί μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα με τον ορισμό και την προώθηση του καλαθιού των προϊόντων της Περιφέρειας ΑΜΘ (πρωτοβουλία που φαίνεται να έχει εγκαταλειφτεί), όπως και με την ένταξη σχετικών προγραμμάτων στο νέο ΠΑΑ 2015-2020.

- ✓ Σε σχέση με το παραπάνω μέσω του **νέου ΕΣΠΑ και του ΠΑΑ 2015-2020 θα πρέπει να αυξηθούν οι επενδύσεις μεταποίησης αγροτικών προϊόντων** (φυτικής και ζωικής παραγωγής). Επενδύσεις απαραίτητες που θα προσδώσουν **προστιθέμενη αξία στα αγροτικά προϊόντα και οι οποίες θα παραμείνουν στον τόπο μας** και όχι να φύγουν στα αστικά κέντρα όπου υπάρχουν ανάλογες μεγάλες μονάδες. Τέτοιες μπορεί να είναι πρότυπα τυροκομεία (π.χ. από ομάδες κτηνοτρόφων), συσκευαστήρια (από ομάδες παραγωγών), σφαγεία, αλευρόμυλοι, βιοτεχνίες γάλακτος κ.α., όλα πάντα σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και της ζωικής παραγωγής, ώστε να εξασφαλιστεί συμβολιακά η πρώτη ύλη για αυτές τις μονάδες.
- ✓ **Απαιτείται να δοθεί έμφαση στο «κεφάλαιο» έμπυχο υλικό που είναι οι γεωργοί** της Δράμας, με την εκπαίδευση, ενημέρωση αλλά και κάλυψη των αναγκών αυτού του ανθρώπινου δυναμικού. Αναγκών που, ενώ δεν σχετίζονται άμεσα με την γεωργία, είναι όμως απαραίτητες για τη διαμονή του πληθυσμού αυτού στους αγροτικούς οικισμούς (πολιτικές υποδοχής στην ύπαιθρο, τομείς εκπαίδευσης, υγείας, κ.λπ.). Στην Δράμα υπάρχει ένα Κέντρο Δήμητρα από τα πιο δραστήρια της χώρας που θα πρέπει να αξιοποιηθεί περισσότερο.
- ✓ **Ενημερωτικές εκδηλώσεις πρέπει να γίνουν και για τους κτηνοτρόφους μας.** Ιδιαίτερως σήμερα που πολλές από τις ζωνοσόους απειλούν άμεσα και την ανθρώπινη υγεία και το ζωικό τους κεφαλαίο. Χαρακτηριστικό και τελευταίο παράδειγμα είναι η είσοδος της Οζώδους Δερματίτιδας στην Περιφέρειά μας και η επαπειλούμενη εισβολή της πανώλης των μικρών μηρυκαστικών.
- ✓ **Προστασία του Ζωικού κεφαλαίου.** Η Περιφέρεια πρέπει να πιέσει και να μεριμνήσει για την παροχή δίκαιων αποζημιώσεων στους κτηνοτρόφους που χάνουν το ζωικό τους κεφάλαιο από τις ζωνοσόους και βρίσκονται σε οικονομικό αδιέξοδο, αλλά και για την προμήθεια εμβολίων από το Υπουργείο. Το ζωικό κεφάλαιο της Περιφέρειας μας και της Δράμας ειδικότερα είναι περισσότερο εκτεθειμένο σε ζωνοσόους λόγω του γεγονότος ότι η Περιφέρεια μας έχει εκτεταμένα σύνορα με άλλες χώρες και η προστασία του ζωικού κεφαλαίου ολόκληρης της χώρας περνάει από την προστασία της Περιφέρειάς μας. Βασιζόμενοι σε αυτό το γεγονός, πρέπει όλοι οι φορείς με επικεφαλής την Περιφέρεια να πιέσουν την Πολιτεία ώστε να λάβει μέτρα θωράκισης της Περιφέρειάς μας (απολυμαντικές τάφρους, εμβόλια, αποζημιώσεις κ.λ.π.).

- ✓ **Έργα Αγροτικού εξηλεκτρισμού** είναι απαραίτητα για την βελτίωση της βιωσιμότητας των αγροτικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων. Ιδιαίτερα μάλιστα για τους κτηνοτρόφους μας, όπου δεν νοείται πλέον σύγχρονη κτηνοτροφία χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα (αμελκτήρια, παγολεκάνες, ψυγεία, ταινία διατροφής, σφυρόμυλο κ.α.). Το πρόβλημα είναι εντονότερο σε απομακρυσμένες κτηνοτροφικές μονάδες όπου μόνη λύση φαντάζει η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών διατάξεων με τη βοήθεια προγραμμάτων. Η Περιφέρεια με τα προγράμματα που διαθέτει ως εργαλεία μπορεί να συμβάλει προς αυτή την κατεύθυνση.
- ✓ **Σχετικά με τα πλημμυρικά φαινόμενα στα Τενάγη**, πρέπει να γίνει μια ολοκληρωμένη μελέτη που θα ερευνά και θα βρίσκει λύσεις για την μόνιμη και διαχρονική λύση του προβλήματος προτείνοντας την κατασκευή αντιστοίχων έργων. Από ότι πληροφορηθήκαμε έχει προκηρυχθεί μια τέτοια μελέτη. Πρόσφατα μάλιστα σε ψήφισμα των τοπικών φορέων αποφασίστηκε η δημιουργία ενός ενιαίου φορέα διαχείρισης της λεκάνης των Τεναγών Φιλίππων.
- ✓ **Το παράρτημά μας θέλοντας να συμβάλει στην αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων πέραν των σημαντικότερων προτάσεων που κατατίθενται από τις τεχνικές υπηρεσίες, σας έχει καταθέσει και αναλυτική πρόταση για την δάσωση της κεντρικής τάφρου και τα οφέλη από αυτήν.** Επιπλέον το φράγμα της Συμβολής με τα τρία θυροφράγματα του, ρυθμίζει την ροή των νερών του Αγγίτη ποταμού και της αποστραγγιστικής τάφρου των Τεναγών Φιλίππων. Αυτό το φράγμα κλείνει από αρχές Μαΐου και σιγά σιγά ανεβάζει την στάθμη ανάντη του και έτσι ανεβαίνει η υπόγεια στάθμη στην τάφρο Φιλίππων και κατά συνέπεια η υπόγεια στάθμη στα Τενάγη Φιλίππων. Αυτό είναι απαραίτητο για να μπορέσει να αρδευτεί υπόγεια η πεδιάδα των Τεναγών και οι καλλιέργειες αραβόσιπου, σόγια και ηλίανθου που έχει επί το πλείστον. Θα πρέπει λοιπόν να υπάρχει ένας μόνιμος υπάλληλος από την περιοχή που θα εκπαιδευτεί και θα χειρίζεται την λειτουργία αυτού του φράγματος, μετά από την συνταξιοδότηση του τελευταίου. Τυχόν αστοχίες στη διαχείριση του θυροφράγματος θα έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην παραγωγή χιλιάδων στρεμμάτων. Να σημειώσουμε ότι πριν τον Καλλικράτη το φράγμα διαχειριζόταν οι Νομαρχίες ενώ σήμερα η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας Θράκης. **Ειδικότερα για τα Τενάγη Φιλίππων σας έχει κατατεθεί αναλυτικό πόρισμα ομάδας εργασίας του παραρτήματός μας.**

- ✓ **Αξιοποίηση του γεωλογικού πλούτου της περιοχής** με ορθά περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια, εφόσον πρωτίστως γίνει η σχετική έρευνα. Ιδιαίτερα στην Ανατολική Μακεδονία από όπου εξορύσσεται η μεγαλύτερη ποσότητα μαρμάρου στη χώρα μας.
- ✓
- ✓ **Αποκατάσταση των λατομευθέντων χώρων μαρμάρου.** Θα πρέπει να ληφθούν όλα εκείνα τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μην παρουσιάζεται το φαινόμενο της εγκατάλειψης λατομευθέντων χώρων χωρίς να έχουν αποκατασταθεί.

3. ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΑΣ

- **Κατασκευή του 3ου ρυθμιστικού φράγματος Τεμένους** που έχει προγραμματιστεί να γίνει στην κοίτη του ποταμού Νέστου το οποίο θα σταθεροποιήσει αφενός το σύστημα και αφετέρου θα βοηθήσει στην άρδευση των πεδιάδων Ξάνθης και Κομοτηνής και την μεταφορά νερού στον κάμπο της Δράμας.
- **Η ανακατασκευή των υφιστάμενων ανοιχτών αρδευτικών δικτύων** (Σιταγρών – Μυλοποτάμου, Κουδουνίων & Νοτίου Δράμας, Ρέμβης, Νέας Αμισού) και η μετατροπή τους σε κλειστά αρδευτικά δίκτυα, με την ταυτόχρονη αναδιάρθρωση των καλλιεργειών στην γύρω περιοχή, θα απέδιδε τα βέλτιστα οικονομικά αποτελέσματα, οικονομία νερού και προστασία του περιβάλλοντος.
- **Έργα τεχνητού εμπλουτισμού για την ανύψωση του κατά πολύ χαμηλωμένου υδροφόρου ορίζοντα** στην υδρολογική λεκάνη της Δράμας για να συμβάλουμε με αυτό τον τρόπο στην επίλυση του αρδευτικού προβλήματος της περιοχής, λόγω της καταρράκωσης του υδροφόρου ορίζοντα από την εντατική χρήση των γεωτρήσεων. Το πρόβλημα μάλιστα είναι εντονότερο την φετινή χρονιά που φαίνεται να είναι μια χρονιά έντονης ξηρασίας.
- Στη Δράμα, πέραν των ανωτέρω, αναγκαία είναι η υλοποίηση του **φράγματος Καρβουνορέματος - Κάτω Βροντούς** και η **ίδρυση Γεωργικής Σχολής**.
- **Να αντιμετωπιστούν με κατάλληλα έργα οι πλημμυρικές καταστάσεις που υφίσταται το λεκανοπέδιο του Νευροκοπίου στην περιοχή των καταβοθρών (Οχυρού)** με την κατασκευή κατάλληλων αντιπλημμυρικών έργων. Αυτά θα συγκρατούν το νερό της βροχής σε λεκάνες κατάκλισης και θα το εμποδίζουν να φθάσει σε μικρό χρονικό διάστημα στις καταβόθρες την περίοδο των έντονων

βροχοπτώσεων αφού η παροχτευτική ικανότητα των καταβροθών είναι δεδομένη και περιορισμένη σε σχέση με τον όγκο νερού που συγκεντρώνει η λεκάνη απορροής, σε έντονα καιρικά φαινόμενα. Επιπρόσθετα το νερό αυτών των φραγμάτων θα ενισχύσει την άρδευση των περιοχών του λεκανοπεδίου, τους καλοκαιρινούς μήνες.

- **Κατασκευή των διευρωπαϊκών δικτύων (Ε61) και των κάθετων αξόνων της Εγνατίας οδού.** Τέτοια έργα βοηθάνε συμπληρωματικά στις μεταφορές και εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων μας. Τα δίκτυα αυτά όμως δεν θα πρέπει να επιβαρυνθούν με υπέρογκα διόδια που επιβαρύνουν σημαντικά το μεταφορικό κόστος των προϊόντων.
- **Πρώθηση υποστηρικτικών δράσεων και κατασκευή υποδομών για την προώθηση προγραμμάτων αγροτουρισμού σε όλη την Περιφέρεια και ιδιαίτερα στην Δράμα.** Τέτοια θα μπορεί να είναι τα έργα ανάπλασης, έργα αναψυχής, διευκόλυνσης επισκεψιμότητας περιοχών φυσικού κάλους (μονοπάτια, ορειβατικές διαδρομές), έργα οδοποιίας, δράσεις προώθησης, κέντρα ενημέρωσης επισκεπτών κ.λ.π.
- Εκπόνηση και υλοποίηση **μελέτης για τις προοπτικές ανάπτυξης εναλλακτικών καλλιεργειών στο λεκανοπέδιο του Κ. Νευροκοπίου.** Σκοπός αυτής της μελέτης θα είναι η μερική απεξάρτηση της τοπικής οικονομίας της περιοχής από την καλλιέργεια της πατάτας και θα περιλαμβάνει τι διάφορες απαιτούμενες δράσεις (πειραματικές νέες καλλιέργειες, ενίσχυση νέων ομάδων παραγωγών κ.α.),. Έτσι θα πάψει το φαινόμενο της οικονομικής δυσπραγίας όλης της περιοχής σε χρονιές όπου η τιμή του προϊόντος είναι πολύ χαμηλή. Σήμερα μάλιστα η ανάγκη αυτή είναι μεγαλύτερη μετά την εμφάνιση παθογόνων σε ορισμένες εκτάσεις του λεκανοπεδίου που καθιστούν απαγορευτική την καλλιέργεια της πατάτας εκεί.
- Η πατάτα Κ. Νευροκοπίου, παρ' όλο ότι είναι προϊόν Προστατευμένης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ), δεν έχει τύχει της κατάλληλης διαχείρισης. Για παράδειγμα στο **Λεκανοπέδιο του Κ. Νευροκοπίου ή στην Π.Ε. Δράμας δεν υπάρχει μια μονάδα μεταποίησης της πατάτας**, η οποία μπορεί να λειτουργεί μόνο με την τοπική παραγωγή. Θα πρέπει **η Περιφέρεια να συμβάλει στη δημιουργία μιας τέτοιας επένδυσης**, είτε βρίσκοντας επενδυτή είτε ενισχύοντας τοπικά επενδυτικά σχήματα μέσω προγραμμάτων.
- **Είναι απαραίτητο να εκπονηθεί από την Περιφέρεια μια μελέτη σκοπιμότητας για την αναγκαιότητα δημιουργίας νέων γεωργικών**

βιομηχανιών στην Αν. Μακεδονία και Θράκη, στα πλαίσια και της ποθούμενης αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών ώστε να ωφεληθούν τόσο οι παραγωγοί όσο και ευρύτερα η τοπική οικονομία (δευτερογενής και τριτογενής τομέας της οικονομίας), υποδεικνύοντας παράλληλα και τα χρηματοδοτικά εργαλεία υλοποίησης αυτών των επενδύσεων. Την τελευταία δεκαετία στην Περιφέρεια Α.Μ.Θ. και ειδικότερα στην Δράμα μετά την προηγούμενη αναμόρφωση της ΚΑΠ είχαμε την σταδιακή αποβιομηχάνιση της περιοχής τουλάχιστον όσον αφορά τις γεωργικές βιομηχανίες και βιοτεχνίες. Έτσι, είδαμε να κλείνουν κραταιές βιομηχανίες που είχαν μονάδες παραγωγής, ή την έδρα τους στην περιοχή όπως η Βιομηχανία Ζάχαρης (εργοστάσιο Ξάνθης) η Τοματοβιομηχανία ΣΕΚΟ Δράμας, η τοματοβιομηχανία ΣΕΒΑΘ Ξάνθης, βιοτεχνίες επεξεργασίας καπνού και πολλές άλλες, ενώ ταυτόχρονα βλέπουμε σήμερα και άλλες πλέον να φυλλοροούν. Πολλές δε από αυτές ήταν συνεταιριστικής φύσεως και αξιοποιούσαν τις πρώτες ύλες που παράγονταν από τις αγροτικές καλλιέργειες (ζαχαρότευτλα, βιομηχανική τομάτα, καπνά κ.α.) της Δράμας. Οι συνεταιριστικές αυτές βιομηχανίες δούλευαν εδώ και χρόνια προς όφελος των παραγωγών δίνοντας τους ικανοποιητικές τιμές για τα αγροτικά τους προϊόντα. Με το κλείσιμο όλων αυτών των μονάδων οι αγρότες της περιοχής μας αναγκάστηκαν να προχωρήσουν σε υποχρεωτική αναδιάρθρωση των καλλιεργειών τους με άλλες λιγότερο δυναμικές που αφήναν μικρότερη πρόσοδο στον παραγωγό, μειώνοντας έτσι το εισόδημα τους.

Σχετικά με την παραπάνω πρόταση μπορούμε να προτείνουμε και παραδείγματα τέτοιων επενδύσεων. Για παράδειγμα θα πρέπει να δοθούν κίνητρα μέσω προγραμμάτων από το Υπουργείο για την δημιουργία: α) μικρών μονάδων αξιοποίησης αρωματικών φυτών (αποστακτήρια, σαπωνοποιίες, κ.α.) β) μονάδες παραγωγής ζάχαρης από το καλλιεργούμενο φυτό Στέβια. γ) Μονάδες αποξήρανσης και χυμοποίησης νέων αναπτυσσόμενων καλλιεργειών (Ιπποφάες, Γκότζι Μπέρι, Ροδιάς κ.α.).

Μια όμως επένδυση που είναι ιδανική για την περιοχή μας και θα πρέπει το Υπουργείο να προσελκύσει επενδυτές είναι η **δημιουργία μιας βιομηχανίας παραγωγής γυαλιστερού χαρτιού, όπου το 70% της μάζας αυτού του χαρτιού είναι ασβεστόλιθος** (CaCO_3). Στην περιοχή της Δράμας είναι εγκατεστημένα πολλά λατομεία που παράγουν υψηλής ποιότητας μάρμαρο. Τα παραπροϊόντα όμως αυτής της εξόρυξης (μπάζα, στείρα, μαρμαρόσκονη) μπορούν να αξιοποιηθούν στην παραγωγή

γυαλιστερού χαρτιού. Το τελικό προϊόν αυτής της βιομηχανίας είναι υψηλής προστιθέμενης αξίας ενώ ταυτόχρονα έχουμε και περιβαλλοντικά οφέλη αφού αποσυμφορούμε τα λατομεία από τα παραπροϊόντα εξόρυξης. Πέραν αυτού αν συνδυάσουμε και την ντόπια παραγωγή ξυλείας των δασών της Ροδόπης μια τέτοια επένδυση θα μπορούσε να λειτουργήσει εξ ολοκλήρου με τις ντόπιες πρώτες ύλες.

- **Ίδρυση Ελεγχόμενης Κυνηγετικής Περιοχής στον ορεινό όγκο της Δράμας.** Πρόκειται για ένα έργο που θα αναπτύξει τον κυνηγετικό τουρισμό της περιοχής μας, όπως έχει γίνει ανάλογα και στις Σέρρες. Ταυτόχρονα θα προσελκύσει νέους ανθρώπους από τις πεδινές περιοχές και θα βελτιώσει το εισόδημα του τοπικού πληθυσμού ενώ θα φέρει και νέες τουριστικές επενδύσεις.